

© W. DE GEEST

Heb jij nog asbest op je dak?

Naar schatting zit er nog 2,3 miljoen ton materiaal met asbest in onze Vlaamse gebouwen. Specifiek voor de land- en tuinbouw is dat 518.000 ton. Omdat er veel asbestvezels vrijkomen door verwerking, ontstaan er steeds meer risico's voor het milieu en voor onze gezondheid. Daarom keurde de Vlaamse regering een versneld asbestafbouwplan goed en worden heel wat lokale projecten uitgerold om iedereen maximaal aan te moedigen asbest te verwijderen.

---

*Caroline Van der Heyden,
Adviseur milieubeleid Boerenbond*

Impact op mens en milieu

Asbest is een verzamelnaam voor mineralen die bestaan uit microscopisch kleine, naaldachtige vezeltjes. Inademen van deze vezels is zeer gevaarlijk en leidt tot asbestziekten en longkanker. De productie van asbest (tot 1998) veroorzaakte in België heel wat slachtoffers, voornamelijk professionelen en hun gezin. De huidige, tweede blootstellingsgolf treft iedereen, ook gewone burgers. Naar schatting zijn er jaarlijks nog steeds een 1000 tot 1400 asbestslachtoffers. Asbestvezels komen voornamelijk vrij doordat de bindmiddelen in toepassingen van asbest (cement, gips, ...) hun bindingskracht verliezen door veroudering en verwerking. Daardoor kunnen ook hechtgebonden asbesttoepassingen zoals leien en golfplaten nu een risico vormen. Men schat dat er in Vlaanderen nog 86 miljoen m² asbestdaken en -gevels zijn, waarvan zo'n 60% golfplaten en 40% leien. Die materialen verwerken al na 15 à 20 jaar en laten nu jaarlijks in Vlaanderen meer dan 250.000 kg asbeststof vrij. Jaarlijks gebeuren er ook calamiteiten met asbest, doordat asbestdaken illegaal gereinigd worden (ontmossen), door stormschade en brand in gebouwen met een (onder)dak van asbest. De kosten lopen hierbij hoog op. Milieuschade door asbest is immers zelden door de verzekeringspolis gedekt, ook niet binnen de brandverzekering.

Versneld asbestafbouwbeleid

Reeds in 2014 gaf de Vlaamse regering haar principiële goedkeuring voor een versneld afbouwbeleid voor asbest, dat Vlaanderen asbestveilig maakt tegen 2040. In zo'n asbestveilig Vlaanderen staat het wegnemen van de schadelijke invloed van asbest voor alle burgers en het milieu centraal. Het betekent niet meteen dat alles asbestvrij is. Eigenaars van gebouwen worden niet verplicht om onnodig de bouwkundige integriteit van hun gebouw aan te tasten. Via een inventarisatie kennen we de toestand en de omvang van het asbestpassief, zodat we naar een verwijdering of veilig beheer van risicovolle asbesthoudende materialen kunnen overgaan tegen 2040.

Scholen, publieke gebouwen (ziekenhuizen, lokale besturen, ...), de land- en tuinbouw en residentiële gebouwen zijn aangeduid als prioritaire doelgroepen, omdat de omvang van het asbestpassief groot is of omdat de gebruikers van het gebouw, in het bijzonder kinderen en jongvolwassenen, zeer kwetsbaar zijn. Daarnaast is de draagkracht van de eigenaars soms ontoereikend. Een versnelde afbouw binnen publieke constructies is prioritair, omdat ze publiek toegankelijk zijn en de overheid een voorbeeldfunctie moet vervullen.

“ Is er in jouw gemeente subsidie voor asbestverwijdering?”

Asbestinventaris-attest

Met de inventarisatieplicht wil de overheid eigenaars en gebruikers van gebouwen beschermen tegen asbestrisico's door hen te informeren en te sensibiliseren. Voor alle constructies die een risicobouwjaar hebben (voor 2001) én die voor mensen toegankelijk zijn moet iedere eigenaar uiterlijk tegen 2032 over een asbestinventaris-attest beschikken. Bovendien zal vanaf eind 2021 of begin 2022 een asbestinventaris verplicht zijn bij overdracht. Die inventaris wordt opgesteld door gecertificeerde asbestdeskundigen en wordt ingevoerd in een centrale databank, vergelijkbaar met de energieprestatiedatabank van de EPC's. Het systeem zal voor woningen maximaal aansluiten bij het toekomstige informatieplatform van de Woningpas.

Risicovolle materialen verwijderen

De overheid neemt het voortouw. In publieke constructies moeten de meest risicovolle asbesthoudende materialen tegen 2034 verwijderd worden. Tegen 2040 moeten de an-

dere risicovolle, eenvoudig bereikbare asbesthoudende materialen in publieke constructies verwijderd zijn. Bij renovaties of herstellingen moeten de asbesthoudende materialen die eenvoudig bereikbaar zijn, ook verwijderd worden. De prioriteit bij verwijdering en aanpak van asbesthoudende materialen is gelinkt aan hun risico op het vrijstellen van asbestvezels en de maatschappelijke en economische gevolgen van hun aanwezigheid. Vanuit deze optiek blijven asbestcement daken en gevels en niet-hechtgebonden asbesttoepassingen, zoals isolatie van cv-leidingen, de grootste prioriteit. Via het ondersteunende, flankerende beleid worden eigenaars van niet-publieke constructies aangeemoedigd risicovolle asbesthoudende materialen te verwijderen tegen de voormelde mijlpalen. Hier is dus geen sprake van een strikte deadline, maar de Vlaamse regering kan extra maatregelen nemen als het verwijderen niet snel genoeg verloopt. Via sectorprotocollen zullen de doelstellingen voor 2034 en 2040 maximaal verankerd worden voor de prioritaire doelgroepen.

Ondersteunen en stimuleren

Een van de instrumenten waar de OVAM sterk op inzet, is een subsidie voor asbestafbouwprojecten via lokale besturen. Afvalintercommunales, steden of gemeenten die initiatieven nemen, onder andere door bronophaling of samenaankoop te organiseren, worden ondersteund. Deze bronophaling is vergelijkbaar met het proefproject dat liep in Merksplas, waarbij landbouwers zelf hun asbestdak konden verwijderen, waarna het tegen sterk gereduceerde prijs opgehaald werd. Boerenbond heeft zijn politieke contacten aangeschreven om de land- en tuinbouw voor deze subsidies ook maximaal als doelgroep mee te nemen. Of er een project is in je gemeente of afvalintercommunale kan je nakijken op de website van OVAM of navragen bij je gemeente. Door de coronacrisis zijn de meeste projecten en ophalingen van asbest wel tijdelijk gestopt omdat er onvoldoende beschermingsmiddelen sets voorhanden zijn. ■

www.ovam.be/omgaan-met-asbest